

Biuletyn PPP - 1

Orka

1. PREZENTACJA PRACY

PORADNI

str. 2

2. DZIAŁ NAUKOWY:

Uzależnienie od telewizora i komputera

str. 4

3. ZALECENIA, PORADY... :

Co robić gdy uczeń zaatakuje nauczyciela

str. 6

4. DZIAŁ INFORMACYJNO –

PRAWNY:

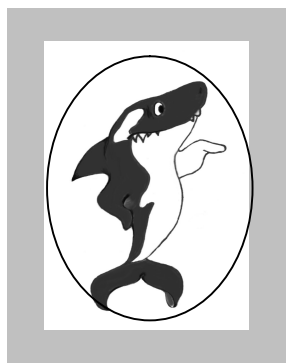
O projekcie rządowym kolejnej nowelizacji Karty Nauczyciela

str. 7

5. RÓŻNE, WAŻNE

INFORMACJE:

- Ściągnięte z Internetu str. 8
- Kalendarz Roku Szkolnego 2003/2004 str. 9

Znów zappełniły się szkoły i znów trochę żal, że już po wakacjach. To trudny moment dla nas wszystkich, zwłaszcza w obliczu ostatnich wydarzeń, stawiających polską szkołę w niechlubnym świetle.

Nasza poradnia, podobnie jak wiele innych tego typu placówek, czuje się powołana do aktywnego uczestniczenia w procesie kształtowania właściwego modelu nauczania i wychowania młodego pokolenia. Jesteśmy zwolennikami poszukiwania, wypracowywania i utrwalania standardów, pozwalających rozwiązywać problemy w sposób systemowy a nie przypadkowy.

Mam zatem nadzieję, że biuletyn „Orka” będzie mógł ukazywać się systematycznie a służąc jako forum wymiany doświadczeń osobom związanym ze środowiskiem oświatowym – przyczyni się choćby w drobnym stopniu do znalezienia właściwych rozwiązań systemowych.

Oddając kolejny numer życzę Państwu wszystkiego dobrego w nowym roku szkolnym.

Kolegium Redakcyjne:

Beata Trojan, Elżbieta Ozaist,
Jolanta Skóra, Jolanta Dabrowska,
Jolanta Wójtowicz, Monika Kopeć,
Barbara Jasak

Jolanta Skóra - Dyrektor PPP Nr 1

PREZENTACJA PRACY PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ NR 1

DYREKTOR - MGR JOLANTA SKÓRA
Z-CA DYREKTORA - MGR JOLANTA DĄBROWSKA

Poradnia nasza obejmuje opieką przede wszystkim dzieci i młodzież z większości przedszkoli i szkół śródmiejskich. Usługi poradni są nieodpłatne, świadczone z pełnym poszanowaniem praw dziecka i jego rodziców (opiekunów prawnych) do poufności danych osobowych i wyrażania zgody na wszelkie podejmowane działania. Jesteśmy placówką rejonu „Śródmieście”.

W Poradni są zatrudnieni psycholodzy, pedagodzy, terapeuci, reedukatorzy, logopedzi, psychiatra.

Każda z placówek (szkoła, przedszkole) ma przydzielonego z ramienia poradni swojego opiekuna – psychologa, a w przypadku szkół podstawowych i gimnazjów również pedagoga.

Opieka psychologiczna w szkołach:

mgr Jolanta Dąbrowska	SP Nr 45, Gim Nr 3, Gim Sióstr Prezentek
mgr Jacek Biłko	Gim. Nr 73, VIII LO, XX LO,
mgr Małgorzata Gawędzka	SP Nr 10, 13, Gim Nr 2, 6
mgr Ewa Jagielak - Znamiorska	SP Nr 4, 11, 128, Gim. Nr 11
mgr Piotr Jakimowski	SP Nr 2, 60, SP 161 – Św. Rodziny, Gim Nr 9, Gim. Św. Rodziny
mgr Barbara Jasak	SP Nr 14, 16, 64
mgr Krystyna Kahl	SP Nr 9, 18, 22, Gim Nr 1
mgr Dorota Krzywicka	VI LO, XIII LO, XXIII LO, XXIV LO, LO w Zesp. Szk. Mistrzostwa Sportowego, LO Sióstr Prezentek, Zesp. Szk. Ekonom.Nr 3
mgr Barbara Piśko	SP Nr 20, 39, Gim. Nr 4, 7
mgr Barbara Popielska	SP Nr 3, 75, 114, Gim. Nr 8
mgr Teresa Rumian	SP Nr 160 – Sióstr Augustianek
mgr Marek Tokarski	Gim. Ks. Pijarów, I LO, V LO, XXVII LO, LO Ks. Pijarów, Zesp. Szk. Ekon. Nr 1, Zesp. Szk. Przem. Spoż.
mgr Beata Trojan	SP Nr 8, 95, 96, Gim. Nr 5, 10
mgr Mariola Turcza	II LO, X LO, Zas. Szk. Zaw. Nr 9
mgr Izabela Wala	XXVI LO, Zesp. Szk. Energet., Zesp. Szk. Inż. Środow. i Melioracji, Tech. Kolej., Zesp. Szk. Zawod. Polskiego Górn. Naft. i Gazownictwa, Zesp. Szk. Mech. Nr1, Zesp. Szk. Mech. Nr4, Zesp. Szk. Chem., Zesp. Szk. Zawod.Nr1
mgr Maria Zaremba	Sp Nr 1, 7, 38, Gim Nr 72

Opieka pedagogiczna w szkołach:

mgr Jolanta Skóra	SP Nr 45, SP Sióstr Prezentek
mgr Maria Adles	SP Nr 3, 9, 38, 114, 122, Gim. Nr 1
mgr Elżbieta Czarnecka	SP Nr 13, 64, Gim. Nr 2
mgr Ewa Handerek	SP Nr 8, 95, 96, Gim. Nr 5, 10
mgr Renata Kałuża	SP Nr 14, 39, Gim. Nr 3, 7
mgr Małgorzata Klik	SP Nr 1, 7, 159
mgr Monika Kopeć	SP Nr 4, 10, 11, 128, Gim. Nr 6, 11
mgr Zofia Krużelecka	SP Nr 18, 20, 22, Gim. Nr 4
mgr Krystyna Marchaj	SP Nr 2, 60, 160, Gim. Nr 9
mgr Małgorzata Ostrowska - Krępa	SP Nr 16, 75, 161 – Św. Rodziny, Gim. Nr 8, 72, Gim. Św. Rodziny,

Opieka psychologiczna w przedszkolach:

mgr Wanda Bacewicz	Przedszkola Nr: 4, 18, 44 + Samorządowe, 66, 79, 124, 162, Zgromadzenia Sióstr Sercanek + Samorządowe, Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Kl. „0” w SP Nr 1, 4, 22
mgr Wanda Kraus	Przedszkola Nr: 12, 14, 20, 27 + Samorządowe, 65 + Samorządowe, 123, 178, 42 – Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej Kl. „0” w SP Nr 95
mgr Lidia Michalska	Przedszkola Nr: 1, 45, 90, 114 + Samorządowe, 122, Zgromadzenia Sióstr Felicjanek, Zgromadzenia Sióstr Służebniczek, Kl. „0” w SP 11, 16, Akademia 5 i 6-latków (Pałac Młodzieży), Dom Kultury (ul. Józefa)
mgr Teresa Rumian	Przedszkola Nr: 26, 61, 3 - Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego, 7 - Zgromadzenia Sióstr Serafitek, 40 – Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, Kl. „0” w SP Nr 2, 3, 8, 10, 39

Na terenie Poradni można uzyskać różne formy pomocy indywidualnej i grupowej w ramach wymienionych poniżej działów:

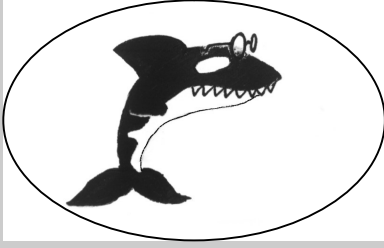
<u>Psychoterapia</u> mgr Maria Turcza mgr Jacek Biłko mgr Marek Tokarski mgr Barbara Jasak	<u>Logopedia</u> mgr Jadwiga Gąszowska mgr Jadwiga Pajor mgr Krystyna Marchaj
<u>Reedukacja dysleksji</u> mgr Zofia Gwoździwicz mgr Marta Niemira	<u>Dyskalkulia</u> mgr Małgorzata Klik
<u>Orientacja zawodowa</u> mgr Anna Weyssenhof mgr Elżbieta Ozaist – badania psychologiczne (indywidualne i zbiorowe) mgr Jolanta Wójtowicz – badania psychologiczne (indywidualne i zbiorowe) mgr Dorota Krzywicka – badania psychologiczne (zbiorowe)	
<u>Terapia ogólnorozwijająca i relaksacyjna</u> mgr Barbara Piśko	<u>Kinezylogia edukacyjna metodą Dennisona</u> mgr Renata Kałuża
<u>Konsultacje psychiatryczne</u> Lek. Med. Marian Huplik	<u>Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z ADHD</u> mgr Beata Trojan mgr Krystyna Kahl mgr Barbara Jasak

Wizyty prosimy umawiać przez pedagogów szkolnych, bądź bezpośrednio (telefonicznie lub osobiście) z pracownikami poradni.

ZESPÓŁ ORZEKAJĄCY – jego zadaniem jest kwalifikowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych do odpowiednich form kształcenia (nauczanie indywidualne, kształcenie specjalne, zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze).

Posiedzenia Zespołu Orzekającego odbywają się zazwyczaj w pierwszy i trzeci czwartek każdego miesiąca. Kompletne dokumenty należy składać najlepiej osobiście do opiekunów szkół z ramienia poradni, najpóźniej w tygodniu poprzedzającym posiedzenie Zespołu Orzekającego.

Opracowała: Elżbieta Ozaist – psycholog PPP-1

DZIAŁ NAUKOWY

UZALEŻNIENIE OD TELEWIZORA I KOMPUTERA

W praktyce szkolnej spotykamy się z różnego typu uzależnieniami, na które skierowana jest uwaga przy rozpoznawaniu sytuacji w szkole i układaniu szkolnego programu profilaktycznego. Wydaje się, że zbyt mało miejsca zajmuje w nim ochrona przed uzależnieniem od telewizora i komputera, jak też przed innymi negatywnymi skutkami niewłaściwego korzystania z tych urządzeń.

Mówiąc o **uzależnieniu od telewizora**, trudno nam wyznaczyć dokładnie granicę między występowaniem uzależnienia a jego brakiem. Jest to zresztą niejednokrotnie trudne również w przypadku innych uzależnień, choć znane są podstawowe wyznaczniki takiego zjawiska (poczucie przymusu, trudności z samokontrolą, zespół abstynencyjny, utrata zainteresowań, podwyższanie się tolerancji na środek uzależniający, przyjmowanie środka mimo dowodów jego zgubnego działania, specyficzne zaburzenia fizyczne i psychiczne). Telewizor nie jest odbierany jako środek uzależniający z racji powszechności użytku. Wystarczy przejść się wieczorem po którymś z osiedli mieszkaniowych: prawie w każdym oknie widoczny jest niebieskawy blask załączonego odbiornika. Czyżby wszyscy w tym samym czasie załączyli telewizor aby obejrzeć wybrany program, który ich szczególnie zainteresował? Niestety nie. W większości tych domów telewizor jest po prostu załączony przez większą część nadawania programu. Jest tłem posiłków, odrabiania lekcji, przyjmowania gości. Kolejne seriale czy teleturnieje wyznaczają rytm dnia. Jakże są przyczyny takiej sytuacji? Dlaczego dzieci i młodzież spędzają tak wiele czasu przed telewizorem? Składa się na to wiele czynników:

- * Powrót do pustego domu, w związku z intensywną, nieraz całonocną pracą rodziców – telewizor pełni wtedy rolę towarzysza, podobnie jak u dorosłych osób samotnych (redukuje poczucie wyobcowania, czasami lęk).
- * Posadzenie dziecka przed telewizorem jest sposobem na wolny czas rodzica – tak często zaczynają się tworzyć nawyki długotrwałego przesiadywania przed ekranem.
- * Wciąż opracowuje się coraz doskonalsze sposoby przyciągania uwagi widza (stały ruch na ekranie, głośne dźwięki, silna zawartość emocjonalna przedstawianych programów, reklam, od których trudno się oderwać).
- * Wygodny odbiór – poddawanie się obrazom i dźwiękom nie wymagające wysiłku, myślenia takiego, jak np. przy czytaniu.

Niewłaściwe korzystanie z telewizora w rodzinach, spędzanie przy nim dużej ilości czasu, odbieranie programów „jak leci”, wywołuje szereg niekorzystnych skutków:

- * Zanik więzi rodzinnych, ograniczenie rozmów w rodzinie, ograniczenie wspólnych działań, innych kontaktów społecznych,
- * Brak miejsca i czasu na rozwiązywanie pojawiających się problemów dzieci – telewizor stwarza możliwość zagłuszenia ich, ucieczki od trudności.
- * Ograniczenie aktywności fizycznej, co może wpływać na gorszy rozwój dziecka, wady postawy,
- * Bierne odbieranie informacji przez dziecko, niedostateczne jej przetwarzanie, bez weryfikacji, oceny, konfrontacji z dotychczasowym doświadczeniem, tworzy często chaotyczny, składający się z przypadkowych niepowiązanych ze sobą elementów, system wiedzy.
- * Możliwość przejmowania negatywnych wzorów zachowań i wartości
- * Ograniczenie innych form aktywności.

Rola pedagoga, nauczyciela w przeciwdziałaniu negatywnym skutkom nadmiernego oglądania telewizji polegałaby na propagowaniu zmian zachowań zarówno wśród uczniów jak i ich rodziców. Niezwykle istotne wydaje się uświadomienie rodzicom jak ogromną rolę we wszelkiego typu uzależnieniach, a więc i w uzależnieniu od telewizora, odgrywa rodzaj i głębokość więzi rodzinnych. Im więcej czasu, uwagi, wspólnych działań, uczuć, wzorów postępowania w domu, tym dziecko ma większą szansę racjonalnie wykorzystywać zdobycze cywilizacji. To rodzic musi nauczyć dziecko właściwego korzystania z telewizora, sam stosując żelazną zasadę wyboru interesującego programu i wyłączania odbiornika natychmiast po jego zakończeniu. Edukacja rodziców w tym zakresie wydaje się jeszcze ważniejsza niż oddziaływanie wobec dzieci.

Następnym zagadnieniem, ściśle powiązanim z poprzednim, jest problem uzależnienia od komputera. Możemy je rozpatrywać jako:

- * uzależnienie od Internetu
- * uzależnienie od gier komputerowych .

Uzależnienie od Internetu, nazywane czasami chorobą komputerową, manifestuje się następującymi objawami:

- * występowanie przymusu korzystania z komputera (Internetu) , niezależnie od świadomości niekorzystnych tego skutków,
- * zwiększanie się tolerancji - coraz więcej trzeba spędzić czasu przy komputerze aby osiągnąć zadowolenie, uspokojenie,
- * utrata samokontroli co do czasu spędzanego przy komputerze,
- * pozbawienie dostępu do komputera(Internetu) powoduje występowanie zespołu abstynenckiego, charakteryzującego się zwykle niepokojem, lękiem, stanami pobudzenia psychoruchowego, zaburzeniami snu, fantazjowaniem na tematy związane z korzystaniem z komputera, czasem agresją czy stanami depresyjnymi, niekiedy pojawiają się spontaniczne mimowolne ruchy palców wykonywane zwykle podczas korzystania z komputera.
- * utrudnienie kontaktu z uzależnionym, rozmowy są monotematyczne,
- * zaniedbanie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi
- * występowanie tzw. zespołu cieśni nadgarstka (ponieważ ręce są wygięte, kości uciskają nerwy – mogą nastąpić zaburzenia czucia w palcach),
- * niejednokrotnie uzależnieniu towarzyszą migrenowe bóle głowy, bóle kręgosłupa, zaczerwienienie oczu, bezsenność itd.

Określenie granicy od której możemy mówić o uzależnieniu danego człowieka może stanowić trudność. Mimo, że problem jest stosunkowo nowy (sam Internet istnieje na świecie od 1969 r., początek zastosowania go w Polsce to 1991 r.), opracowano już szereg testów, które mają pomóc w określeniu tej granicy. W praktyce szkolnej musimy jednak reagować na każdy niepokojący sygnał w tym zakresie. Niektórzy uczniowie są szczególnie narażeni na ryzyko uzależnienia. Są to osoby mające trudności w nawiązywaniu kontaktów, z niezaspokojonymi potrzebami psychicznymi, niską samooceną. Możliwość nawiązywania komputerowych znajomości nie będąc przy tym widzianym, przedstawiania się w dowolny sposób, stanowi dla nich bezpieczną namiastkę realnych kontaktów z ludźmi i skutecznie kontakty te blokuje. Istnieje też niebezpieczeństwo, że pozbawiona kontroli korespondencja młodego człowieka może zaowocować przekazywaniem mu treści wręcz szkodliwych od osób, z którymi kontakt w realnym świecie byłby niemożliwy, ponieważ chroniłoby go przed nimi otoczenie. W poczcie elektronicznej czy innych systemach komunikacyjnych szybkość pojawiania się i znikania bez śladu kolejnych informacji uniemożliwia jakąkolwiek nad nimi kontrolę. Z Internetem łączą się jeszcze inne negatywne zagadnienia. Choć stanowi niezaprzeczalnie najszybsze i niezwykle bogate źródło informacji, mają one jednak bardzo różną wartość. Bywają nieprawdziwe, zawierają błędy nie tylko rzeczowe ale też stylistyczne a nawet ortograficzne. W zasadzie nie podlegają one weryfikacji. Dzieci i młodzież korzystają jednak najczęściej zupełnie bezkrytycznie z Internetu, traktując te wiadomości na równi z zaczerpniętymi np. z Encyklopedii PWN. Zadaniem nauczycieli powinno być uczulenie dzieci na sprawdzanie podpisu autora publikacji oraz na instytucję, z którą jest związany oraz premiowanie różnorodności źródeł wiedzy. Warto też zwrócić uwagę na problem analogiczny do omawianego w przypadku telewizora. Nadmiar różnej wartości bodźców i informacji z Internetu, którymi „bombardowany” jest młody człowiek, stwarza niewielką możliwość utworzenia na tej podstawie spójnego pełnowartościowego systemu jego wiedzy.

Uzależnienie od gier komputerowych dotyczy coraz młodszych dzieci ale również młodzieży i dorosłych. Często sami rodzice wciągają w nie dzieci, dostarczając im coraz to nowych skomplikowanych gier, dumni z ich sprawności. Przy niedostatecznej kontroli przez opiekunów ilości czasu spędzanego przed monitorem, dziecko wciąga się w tę czynność coraz bardziej, tracąc stopniowo zainteresowanie innymi rodzajami aktywności.

Komputer jest spostrzegany przez grającego jako niezwykle atrakcyjny partner. Nigdy nie odmawia współpracy. Zaspokaja potrzebę władzy – to grający decyduje, wybiera broń, unicestwia, przerywa grę bez żadnych konsekwencji społecznych. Umożliwia podejmowanie kontrolowanego bezpiecznego ryzyka. Pozwala dowolną ilość razy wracać do ulubionych fragmentów, sprawiających szczególną przyjemność. Stwarza złudzenie idealnego kontaktu interpersonalnego. Realni ludzie zachowują się inaczej, nieprzewidywalnie. Kontakt z nimi stwarza zagrożenie odrzucenia, ośmieszenia. Dlatego też szczególnie łatwo uzależniają się od gier osoby o zaniżonej samoocenie i trudnościach w nawiązywaniu kontaktów.

Skutki uzależnienia od gier komputerowych to przede wszystkim:

- * ograniczenie innych form aktywności, czasami w sposób skrajny,
- * poprzez wymuszoną pozycję siedzącą (po zajęciach w szkole) czasem po wiele godzin – wady postawy, skrzywienie kręgosłupa,
- * uszkodzenie nerwów odpowiedzialnych za ruchy nadgarstka i dłoni
- * zapomnianie o podstawowych potrzebach organizmu
- * zatarcie granicy pomiędzy światem realnym a wirtualnym

Wszystkie opisane tu rodzaje uzależnień od mediów mają wspólny rdzeń : podlegają tym samym regułom jakim podlegają wszelkie uzależnienia spotykane w szkole. Mamy tu więc do czynienia z tymi samymi czynnikami ryzyka zarówno osobowościowymi jak i środowiskowymi oraz z analogicznymi czynnikami chroniącymi. Rozważmy w tym miejscu kilka spraw dotyczących szczególnie ochrony przed niekorzystnym oddziaływaniem mediów. Co mogą w tym zakresie zrobić nauczyciele, pedagog szkolny?

Przede wszystkim trzeba zacząć od pełnej edukacji informatycznej. Często osoba ucząca informatyki cieszy się dużą popularnością wśród uczniów , co może dodatkowo ułatwić zadanie. Ucząc dzieci obsługi komputera, nauczyciel powinien przekazać informacje dotyczące zasad prawidłowego korzystania z tego komputera, uwzględniając niebezpie-

czeństwa z tym związane. Niezwykle ważne jest uwrażliwienie wszystkich nauczycieli i innych pracowników szkoły na jakiegokolwiek sygnały i informacje mogące świadczyć o zagrożeniu. Powiedzenie ucznia do kolegi „Dziś poszedłem o czwartą spać, bo siedziałem w Internecie” powinno być sygnałem do jak najszybszego skontaktowania się z rodzicami ucznia, którzy zwykle są przekonani, że w tym czasie, gdy oni śpią, ich dziecko robi to samo i bardzo się dziwią. Zwracamy uwagę na uczniów stale niewyspanych, sprawiających wrażenie nieobecnych, czasami tłumaczących się bólem głowy czy inną niedyspozycją. Często są to dzieci, których rodzice są zupełnie nieświadomi, że ich syn czy córka całymi nocami nie śpią tylko „surfują po Internecie” lub namiętnie grają. Wydaje się, że w każdej klasie powinna się odbyć co najmniej jedna lekcja wychowawcza poświęcona tym problemom. Konieczne są też działania edukacyjne wobec rodziców w tym zakresie.

Alina Miczyńska – Gumuła
Psycholog szkolny w III Pryw. LO, Gimnazjum TSSP

ZALECENIA, PORADY ...

„Co robić, gdy uczeń zaatakuje nauczyciela ?”

- radzi niemiecki ekspert - psycholog Bettina Shubert

W nawiązaniu do bulwersujących opinii publicznej wydarzeń dręczenia nauczyciela przez uczniów w toruńskim technikum, które zostały ujawnione przez „Gazetę Wyborczą” i telewizję TVN cytujemy za „Gazetą Wyborczą” :

W Polsce nie ma oficjalnych statystyk opisujących skalę uczniowskiej agresji i przemocy wobec nauczycieli. (...) Centrum Metodyczne Pomocy Psychologicznej – Pedagogicznej w Warszawie dysponuje badaniami sprzed 5 lat przeprowadzonymi przez prof. Krystynę Ostrowską z Uniwersytetu Warszawskiego i dr Janusza Surzykiewicza z Uniwersytetu Katolickiego w Eichstätt w Niemczech. z tych badań wynikało między innymi, że 2 % nauczycieli obawiało się agresji werbalnej ze strony uczniów, a 1 % agresji fizycznej. W skali kraju taki 1 % nauczycieli oznacza ponad 4 tys. nauczycieli. Ponadto 3, 5 % nauczycieli przyznało, że są zastraszani i szykanowani przez uczniów, a prawie 6 % nauczycieli było obrażanych w grubiański sposób. Zwraca uwagę to, że ponad 2 / 3 uczniów stwierdziło, że nauczyciel wzbudza agresję, kiedy ośmiesza i poniża uczniów. Zdecydowanie mniej (27 %) uczniów odpowiedziało, że agresję wzbudza nauczyciel, który ma trudności z utrzymaniem dyscypliny w klasie. Właśnie o tym mówili toruńscy uczniowie, którzy znęcali się nad anglistą. Jeden z nich powiedział : „Bo on nas tak nakręcał. Tym, że nie mógł sobie z nami poradzić”.

Jak zatem ma się zachować nauczyciel, który zostanie zaatakowany przez ucznia ?

1. Najpierw należy zadbać o własne bezpieczeństwo, opuścić miejsce wydarzeń, zawołać pomoc z zewnątrz, w razie czego policję lub pogotowie ratunkowe. Także nauczyciel ma prawo do obrony koniecznej !

2. Należy jak najbardziej szczegółowo zapamiętać przebieg zajścia, gdzie kto był w jego trakcie, zapisać wszystkie zapamiętane szczegóły. Sfotografować obraźliwe napisy na tablicy, zabezpieczyć listy z pogrózkami itp.
3. Porozmawiać z kimś komu ufamy, poradzić się co do dalszego postępowania.
4. Zgłosić zajście dyrektorowi szkoły, który jest prawnie zobowiązany do troski o bezpieczeństwo nauczycieli. Wspólnie zdecydować czy zgłosić zajście na policję.
5. Skorzystać z pomocy fachowych poradni psychologicznej – pedagogicznych.
6. Wraz z dyrekcją poinformować wszystkich nauczycieli w szkole. Grono pedagogiczne powinno absolutnie wesprzeć ofiarę – nic nie usprawiedliwia stosowania przemocy wobec kogokolwiek. Jeśli uczeń publicznie groził nauczycielowi lub jakiejś grupie w szkole, warto rozważyć napisanie przez nauczyciela listu otwartego do wspólnoty szkolnej o sytuacji w szkole.
7. Postępowanie ze sprawcą :
 - Wyraźnie potępić czyn, ale nie sprawcę.
 - Nie wolno go upokarzać, stawiać pod pręgierzem,
 - ale nie wolno też lekceważyć jego czynu, usprawiedliwiać zdaniem w stylu „Nic się nie stało, po prostu byłeś zestresowany”.
 - Dyrekcja szkoły powinna mu wyraźnie powiedzieć, że jest to czyn przestępczy i karalny.
 - Należy wypytać go o przebieg zdarzenia, raczej pytać **po co** to zrobił, a nie **dłaczego**.
 - Należy dążyć do tego, aby sprawca zadośćuczynił ofierze, najlepiej przed tym samym fo-

rum, na którym dopuścił się swego czynu czyli np. w klasie.

8. W ciągu 24 godzin zgłosić wydarzenie władzom oświatowym.

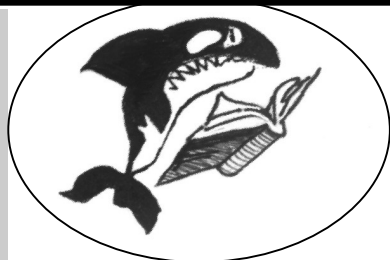
Niemieccy psychologowie radzą nauczycielom, by nie ukrywali aktów przemocy szkolnej. Zwłaszcza, że pogróżki, grożenie śmiercią to przestępstwo. Nauczyciele nie mogą ulec dyrektorom szkół, którzy radzą: „Nie zwracaj uwagi na zaczepki”. Ważne, by to nie ofiary osobiście zgłaszały zdarzenie na policji, lecz dyrektor

szkoły jako instytucja. To daje nauczycielom poczucie bezpieczeństwa.

Od redakcji „ORKI” :

Mamy nadzieję, że „Gazeta Wyborcza” nie obrazi się na nas za przedruk zaleceń dla atakowanego przez ucznia nauczyciela. Uważamy te informacje za bardzo cenne dla nauczycieli.

Przedruk z „Gazety Wyborczej”

DZIAŁ INFORMACYJNO - PRAWNY

O projekcie rządowym kolejnej nowelizacji Karty Nauczyciela czyli jakie zmiany w procedurach awansu zawodowego nauczycieli chce wprowadzić MEN

Z najnowszego raportu CODN w Warszawie dowiadujemy się, że w Polsce w 2002 r. było 730 tys. nauczycieli. Z raportu tego wynika, że coraz więcej nauczycieli stara się awansować. Liczba nauczycieli dyplomowanych w ciągu 2 lat wzrosła z 200 do prawie 41 tys. I stale rośnie.

Z doniesień prasowych wiemy, że w czasie tych wakacji ponad 600 krakowskich nauczycieli przystąpiło do egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego, a aż 1098 nauczycieli uzyskało stopień nauczyciela dyplomowanego. Wg Tadeusza Matusza, dyrektora Wydziału Edukacji UMK, skutki finansowe są takie jakby zostało zatrudnionych 500 nowych pracowników, same wydatki na płace wzrosną o 6 mln zł. („Gazeta Wyborcza” z 27 sierpnia 2003 r.). W skali kraju chodzi o znacznie większe pieniądze. Nie powinien więc nikogo zaskoczyć, a jednak zaskoczył, fakt przygotowania przez MEN **projektu** kolejnej nowelizacji Karty Nauczyciela. Jest to już 6 nowelizacja od słynnej nowelizacji z 18 lutego 2000 r. która wprowadziła 4 stopniowy awans zawodowy. Kolejne nowelizacje nastąpiły: 23 sierpnia 2001 r., 24 sierpnia 2001 r., 21 listopada 2001 r., 17 grudnia 2001 r., 12 września 2002 r.

Zmiany proponowane przez MEN w **projekcie nowelizacji KN z dn. 10 lipca 2003 r.** mają wejść w życie od 1 stycznia 2004 r. Poniżej przedstawiam zmiany dotyczące awansu zawodowego :

1. MEN proponuje wydłużenie stażu na stopień awansu zawodowego :
 - a) Staż na stopień nauczyciela kontraktowego będzie trwał 1 rok i 9 miesięcy (dotychczas było 9 miesięcy).
 - b) Nauczyciel kontraktowy lub mianowany może rozpocząć staż na wyższy stopień awansu po przepracowaniu co najmniej 3 lat od dnia nadania poprzedniego stopnia awansu zawodowego. Dotychczas staż na wyższy stopień awansu można było rozpocząć zaraz po uzyskaniu poprzedniego stopnia awansu. Staż nadal trwa 2 lata i 9 miesięcy, ale nauczyciel uzyskuje możliwość awansu na wyższy stopień nie po 3 latach od uzyskania poprzedniego stopnia, lecz po 6 latach. Zatem wg założeń projektu nowelizacji KN nauczyciel ma szansę uzyskać stopień nauczyciela dyplomowanego najwcześniej dopiero

po 14 latach od rozpoczęcia pracy w szkole, a obecnie może już po 7 latach.

- c) Nauczyciel posiadający co najmniej stopień dr, odbywa staż trwający 1 rok i 9 miesięcy (dotychczas było 9 miesięcy).
2. Komisje kwalifikacyjne i egzaminacyjne podejmują postępowanie w maju, czerwcu i lipcu (zostaje zachowana tylko sesja letnia, zlikwidowana zostanie sesja zimowa w styczniu i w lutym).
3. Skoro będzie tylko jedna sesja proponuje się ustalenie jednego, wrześniowego terminu przeszerogowania płacowego nauczycieli w związku z uzyskaniem stopnia awansu zawodowego.
4. Warunkiem nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego nadal będzie spełnienie wymagań kwalifikacyjnych i odbycie stażu zawodowego zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego oraz
 - a) w przypadku nauczyciela stażysty – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po przeprowadzonej rozmowie,
 - b) w przypadku nauczyciela kontraktowego – zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną,
 - c) w przypadku nauczyciela dyplomowanego – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po dokonaniu oceny dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzeniu, na wniosek nauczyciela, rozmowie. Nauczyciel ubiegający się o stopień nauczyciela dyplomowanego będzie miał możliwość osobistej prezentacji i złożenia wyjaśnień przed komisją, jeśli sobie tego zażyczy. W opinii większości dużą wadą obecnej procedury przyznawania stopnia nauczyciela dyplomowanego jest to, że „oceniany jest nie człowiek, a papiery, a sama teczką bez osoby autora nie jest w stanie pokazać autentycznej pracy i dorobku nauczyciela”.
5. Nauczyciel, któremu powierzono stanowisko dyrektora szkoły, posiadający na tym stanowisku od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego nieprzerwany okres pracy wynoszący co najmniej 3 lata, a w przypadku nauczyciela posiadającego co najmniej stopień naukowy dr co najmniej 2 lata oraz legitymującego się wyróżniającą

oceną pracy, będzie mógł złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego.

6. Stopień nauczyciela dyplomowanego z mocy prawa będą mogli uzyskać pracownicy kuratorium i administracji rządowej, w dniu w którym upłynie im 3 – letni nieprzerwany okres pracy na zajmowanym stanowisku lub 2 – letni okres pracy w przypadku nauczyciela posiadającego co najmniej stopień dr
7. Proponowana nowelizacja KN wprowadza zmiany w składzie komisji egzaminacyjnej na stopień nauczyciela mianowanego :
 - w skład komisji z prawem głosu będzie wchodził przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny (tj. kuratorium) – dotychczas przedstawiciel kuratorium był tylko obserwatorem,
 - zamiast 3 ekspertów z listy MEN w komisji będzie 2 ekspertów,
 - na wniosek nauczyciela w skład komisji może wejść w charakterze obserwatora przedstawiciel wskazanego we wniosku związku zawodowego (dotychczas przedstawiciel związku zawodowego miał prawo głosu)
8. Zmiany w składzie komisji kwalifikacyjnej na stopień nauczyciela dyplomowanego polegają tylko na odebraniu prawa głosu przedstawicielowi związku zawodowego, przestaje być on członkiem komisji, pełni rolę obserwatora. Nadal w skład komisji kwalifikacyjnej wchodzi 3 ekspertów z listy MEN.
9. Eksperti wpisani na listę MEN z dniem wejścia w życie proponowanej nowelizacji KN zachowują wpis na listę. Po nowelizacji warunkiem wpisu na listę ekspertów będzie posiadanie stopnia nauczyciela dyplomowanego, do tej pory nie było to konieczne.
10. Nauczyciele będący w dniu wejścia w życie proponowanej nowelizacji KN tj. 1 stycznia 2004 r. w trakcie odbywania stażu na wyższy stopień awansu zawodowego, kontynuują staż na dotychczasowych zasadach. Zatem jeśli chcemy ubiegać się o wyższy stopień awansu zawodowego na starych zasadach, trzeba ten staż rozpocząć najpóźniej 1 września 2003 r. czyli złożyć wniosek o roz-

poczęcie stażu do dyrektora placówki nie później niż do 14 września b.r. (zgodnie z art.9 d ust. 1 KN).

Proponowane przez MEN zmiany w sposobie uzyskiwania kolejnych stopni awansu zawodowego nauczycieli nie zyskały akceptacji związków zawodowych (ani ZNP ani „Solidarności”). Nie było zgody na wydłużenie ścieżek awansu zawodowego ani na uczynienie z przedstawicieli związków zawodowych tylko obserwatorów w komisjach kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych poprzez odebranie im prawa głosu.

W dniu 17 września 2003 r. w siedzibie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu w Warszawie odbyło się spotkanie kierownictwa resortu z przedstawicielami organizacji związkowych i innych ministerstw. Kilkogodzinne rozmowy przyniosły rezultaty w postaci uzgodnień w następujących kwestiach:

- skrócenia ścieżki awansu zawodowego, której zwieńczeniem jest tytuł nauczyciela dyplomowanego – z lat 14 do maksymalnie lat 10,
- utrzymanie zapisu mówiącego o uczestnictwie przedstawiciela związku zawodowego w komisjach kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych na prawach członka, a nie biernego obserwatora, jak uprzednio proponowano w projekcie,
- pozostawienia art. 9c ust. 3a w dotychczasowym brzmieniu, co pozwoli na uwzględnianie, przy ubieganiu się nauczyciela o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego jego całego dorobku zawodowego, a nie jak proponowało ministerstwo jedynie dorobku za okres odbytego stażu,
- otrzymywania przez osoby na stanowiskach pedagogicznych w urzędach, kuratoriach oświaty i organach sprawujących nadzór pedagogiczny stopnia nauczyciela dyplomowanego po odbyciu stażu i przejściu procedur kwalifikacyjnych – a nie z mocy prawa,
- obligatoryjnej rozmowy z nauczycielem w trakcie postępowania przed komisją kwalifikacyjną na szczebel nauczyciela dyplomowanego.

Beata Trojan – psycholog PPP-1

RÓŻNE, WAŻNE INFORMACJE

„ŚCIGAŃIĘTE Z INTERNETU”

W związku z licznymi pytaniami rodziców i uczniów dotyczącymi terminu składania Przewodniczącym Państwowych Komisji Egzaminacyjnych przeprowadzających egzaminy dojrzałości w sesji wiosennej roku szkolnego 2002/2003 opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych dotyczących specyficznych trudności w uczeniu się - przypominamy, iż w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych określającym (Dz. U. Nr 29, poz. 323 i Nr 128, poz. 1419 oraz z 2002 r. Nr 46, poz. 433, Nr 155, poz. 1289 i Nr 214, poz. 1807, Dz.U. z 2003r. Nr 26, poz. 225) nie istnieją żadne prawne ograniczenia mówiące o terminie po którym przyjmowanie takich opinii na potrzeby egzaminu dojrzałości byłoby już niemożliwe.

Oczywiście osoba posiadająca taką opinię i deklarująca wolę zdawania egzaminu winna przedstawić ją Przewodniczącemu PKE odpowiednio wcześniej przed egzaminem, tak aby można było przygotować odpowiednie dokumenty na potrzeby egzaminu.

Odmowa przyjęcia odpowiedniej opinii z przywołaniem § 45. rozporządzenia, o którym jest mowa powyżej - nie jest prawidłowa, ponieważ zapisy te dotyczą wyłącznie egzaminu maturalnego, który będzie przeprowadzany dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych dopiero od sesji wiosennej w roku szkolnym 2004/2005.

Terminy rozpoczęcia przeprowadzania egzaminów maturalnych tzw. "nowej matury" oraz zakończenia przeprowadzania egzaminów dojrzałości (tzw. „starej matury”) określa § 120 przywoływanego powyżej rozporządzenia.

(Kraków, 15 marca 2003 r.- przygotował: Andrzej Janczy)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych. (Dz.U. z 2003r. Nr 5, poz. 46)

§ 4.

1. Poradnia wydaje opinie w sprawach:

- 1) wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego;
- 2) pozostawienia ucznia klasy I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie;
- 3) objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej;
- 4) dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom;
- 5) zwolnienia ucznia z wadą słuchu lub z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego;
- 6) udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki;
- 7) przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy;
- 8) przyjęcia do klasy pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum, a także klasy pierwszej szkoły średniej na podbudowie programowej szkoły zasadniczej, szkoły policealnej i szkoły pomaturalnej, kandydata z problemami zdrowotnymi, ograniczającymi możliwości wyboru kierunku kształcenia ze względu na stan zdrowia;
- 9) przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się odpowiednio do sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia lub absolwenta;
- 10) innych określonych w odrębnych przepisach.

2. Opinię wydaje się na pisemny wniosek rodziców dziecka. Na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka poradnia przekazuje kopię opinii do przedszkola, szkoły lub placówki, do której uczęszcza dziecko.

ściągała: Jolanta Wójtowicz – psycholog PPP-1

Kalendarz roku szkolnego 2003/2004

1	Rozpoczęcie roku szkolnego	1 września 2003 r.
2	Zimowa przerwa świąteczna	22 - 31 grudnia 2003 r.
3	Pisemne egzaminy dojrzałości w sesji zimowej: - język polski - drugi przedmiot	12 stycznia 2004 r., 13 stycznia 2004 r.
4	Harmonogram egzaminów maturalnych w sesji zimowej: język polski matematyka języki obce przedmioty wybrane egzaminy ustne	ustalił dyrektor CKE 14 stycznia 2004 r. 15 stycznia 2004 r. 16 stycznia 2004 r. 19 - 24 stycznia 2004 r. 19 - 24 stycznia 2004 r.
5	Ferie zimowe:	19 - 31 stycznia: Kujawsko-Pomorskie, Lubuskie, Małopolskie, Świętokrzyskie, Wielkopolskie. 26 stycznia - 7 lutego: Podlaskie. 2 - 14 lutego: Dolnośląskie, Łódzkie, Mazowieckie, Opolskie, Zachodniopomorskie 16 - 28 lutego: Lubelskie, Podkarpackie, Pomorskie, Śląskie, Warmińsko-Mazurskie.

6	Wiosenna przerwa świąteczna	8 kwietnia - 13 kwietnia 2004r.
7	Sprawdzian przeprowadzany w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej: a) w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze jesiennym b) dodatkowy termin sprawdzianu w szkołach wymienionych w lit. a c) w pozostałych szkołach podstawowych d) dodatkowy termin sprawdzianu w szkołach wymienionych w lit. c	13 stycznia 2004 r. 1 kwietnia 2004 r. 1 kwietnia 2004 r. 15 czerwca 2004 r.
8	Egzamin przeprowadzany w ostatnim roku nauki w gimnazjum: a) w gimnazjach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze jesiennym: - część humanistyczna - część matematyczno-przyrodnicza b) dodatkowy termin w gimnazjach wymienionych w lit. a: - część humanistyczna - część matematyczno-przyrodnicza c) w pozostałych gimnazjach: - część humanistyczna - część matematyczno-przyrodnicza d) dodatkowe terminy w gimnazjach wymienionych w lit. c: - część humanistyczna - część matematyczno-przyrodnicza	20 stycznia 2004 r. 21 stycznia 2004 r. 5 maja 2004 r. 6 maja 2004 r. 5 maja 2004 r. 6 maja 2004 r. 15 czerwca 2004 r. 16 czerwca 2004 r.
9	Zakończenie zajęć w klasach programowo najwyższych szkół średnich	19 grudnia 2003 r. lub 30 kwietnia 2004 r.
10	Zakończenie zajęć w klasach programowo najwyższych szkół zasadniczych, policealnych i pomaturalnych	9 stycznia 2004 r. lub 18 czerwca 2004 r.
11	Pisemne egzaminy dojrzałości w sesji wiosennej - język polski - drugi przedmiot - język ojczysty - w szkołach lub oddziałach z ojczystym językiem nauczania mniejszości narodowej	11 maja 2004 r., 12 maja 2004 r., 13 maja 2004 r.
12	Harmonogram egzaminów maturalnych w sesji wiosennej: język polski matematyka języki obce przedmioty wybrane egzaminy ustne	ustalił dyrektor CKE 5 maja 2004 r. 6 maja 2004 r. 7 maja 2004 r. 10 - 15 maja 2004 r. 10 - 15 maja 2004 r.
13	Egzaminy z nauki zawodu i z przygotowania zawodowego	Ustalają kuratorzy oświaty
14	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe - etap pisemny - etap praktyczny	ustalił dyrektor CKE 22 czerwca 2004 r. 23 czerwca - 3 lipca 2004 r.
15	Dodatkowe dni wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych: a) w szkołach podstawowych wymienionych w pkt. 7a b) w szkołach podstawowych wymienionych w pkt. 7c c) w gimnazjach wymienionych w pkt. 8a d) w gimnazjach wymienionych w pkt. 8c e) w szkołach w których przeprowadzana jest pisemna część egzaminu dojrzałości: - w sesji zimowej - w sesji letniej f) w zasadniczych szkołach zawodowych, w których przeprowadzany jest etap pisemny egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe g) we wszystkich szkołach	13 stycznia 2004 r. 1 kwietnia 2004 r. 20 i 21 stycznia 2004 r. 5 i 6 maja 2004 r. 12 i 13 stycznia 2004 r. 11, 12, i 13 maja 2004 r. 22 czerwca 2004 r. 11 czerwca 2004 r.
16	Zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych	25 czerwca 2004 r.
17	Ferie letnie	26 czerwca - 31 sierpnia 2004 r.
18	Dodatkowym dniem wolnym od zajęć w szkołach z 5 dniowym tygodniem pracy może być po odpracowaniu:	10 listopada 2003 r., 2 stycznia 2004 r.
19	Dodatkowym dniem wolnym od zajęć w szkołach z 6 dniowym tygodniem pracy jest:	10 listopada 2003 r.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. Nr 46, poz. 432 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 29, poz. 323 z późn. zm.).